

Når posthistorie er som best.

Av Harry Snarvold

En sjelden gang kan man støte på postbehandling som er helt uvanlig og utenfor all praksis. Undertegnede kom for noen år siden over et par brev som var sendt fra Norge til Hannover/Brunswick postområde, og som har blitt behandlet på en helt spesiell måte.

Figur 1. Forside

Det første brevet (fig.1.) er et sørgebrev fra Christiania 5.7.1853, og adressert til "Aurich en Ostfrieze". Brevet er betalt til destinasjonen med påtegningen (fransk) "Affranchie". I rødt blekk er det påtegnet "D", og på baksiden av brevet er det stemplet "K.D.O.P.A. HAMBURG 7.7.". Dette viser at brevet ble sendt via Danmark og det danske postkontoret i Hamburg som igjen overbrakte brevet til det Hannoverske postkontoret som lå i samme gate.

Figur 1. Bakside

For å bringe brevet videre, forlangte Hannover postkontor sin andel av portoen betalt. For en veilengde på 20-30 tyske mil (1 tysk mil = 7,5 norske kilometer) fra Hamburg til Aurich var dette 3 sgr.

Det danske postkontoret betalte kontant 3 sgr, og det ble påsatt et 1/10 Thaler frimerke som bekreftelse eller kvittering for porto betalt. Det danske postvesenet debiterte dette utlegg videre tilbake til den norske post.

I følge tyske posthistorikere var årsaken til denne praksis at det på denne tid ikke forelå noe postfordrag mellom Danmark og Hannover med avregning (clearing) som var vanlig mellom stater med postfordrag (konvensjon). Det var først i 1854 at det ble opprettet en foreløpig postoverenskomst mellom Danmark og Hannover, og at en avregning mellom de ble mulig.

Da det naturligvis var bortkastede penger å bruke frimerker som kvittering, ble dette ganske snart satt en stopper for av hovedpostkontoret i Hannover. Denne praksis er bare kjent fra Hannover postdistrikt, og slike brev med Thaler frimerker er svært sjeldne. Et lignende brev er kjent fra Sverige, og et ytterligere et fra Norge, begge hører i dag hjemme hos en tysk storsamler.

For å gjøre fortellingen om brevet fullstendig så bør porto betalt for dette brevet være 28 sk.sp. fordelt på norsk porto 3 l.sk., dansk 4 l.sk., sjø 3 l.sk.= 10 l.sk.= 20 sk.sp. I tillegg kommer tysk porto på 3 sgr. (8 sk.sp.).

Figur 2.

I figur 2. Viser et brev fra Fredriksvern 13.12. 1852 sendt via Sverige og Hamburg til Hannover (by). Dette er påtegnet "fr" og viser stempelet "FRANCO" i oval ramme, og er altså betalt til destinasjonen. Frankostempelet er slått i Hamburg av K.S.&N.P.C. Etter portotaksten av 1852 bør brevet være blitt frankert med 30 sk.bco = 30 sk.sp norsk.

Som brevet i figur 1. ble også dette overlevert til det Hannoverske p.k. i Hamburg som krevde å få sin portoandel betalt kontant. Det svensk-norske postkontoret i Hamburg som det danske postkontoret, la da ut dette beløpet mot kvittering. Det Hannoverske postkontoret noterte "Aus Schweden" og "1gg/8pf" som ble overstrøket og erstattet med "2 sgr.". Dette for en veilengde på 10-20 tyske mil fra Hamburg til Hannover. Man kan anta at det heller ikke forelå noe postfordrag med avregning mellom Sverige og Hannover da det som tidligere nevnt finnes et svensk brev med et Hannover Thaler frimerke. I dette tilfellet ble det ikke påsatt frimerke, men portoandelen ble kvittert med en påtegning i rødt, "2 sgr."

Begge de viste brev kompletterer hverandre, og bør være en perfekt avslutning på en norsk prefil-samling opp til 1855!

PS. Brevet i figur 1. er attestert Florian Berger som "Echt", "und sind sehr selten und nur wenigen exemplaren bekannt".
